

1. szerű melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm.  
rendelet szerint

## **Javaslat a**

### **Nepomuki Szent János szobor „[nemzeti érték megnevezése]”**

**Lovászpataka Települési Értéktárába történő felvételéhez**

**Készítette:**

Bartha Lászlóné Borsó Katalin

Lovászpataka, 2018.05.01.

## I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

**Lovászpatonai Baráti Kör Közhasznú Egyesület**  
**8553 Lovászpataka, Kossuth utca 50 .....**

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Bartha Lászlóné Borsó Katalin.....**  
Levelezési cím: **2484 Agárd Kinizsi u 1/b.....**  
Telefonszám: **0620/9232533.....**  
E-mail cím: **barthaborsokati@gmail.com .....**

## II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

**Nepomuki Szent János szobor .....**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	<b><u>kulturális örökség</u></b>	sport
természeti környezet	turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

**Lovászpataka, Kossuth utca, Bakony-ér bal partja**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

**települési** tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

**Helye: Kossuth utca, Bakony-ér ( Kánya-ér) bal partja, a közúti híd mellett**

**Állíttatta: Medgyesi Somogyi Jánosné Győry Krisztina grófnő**

**Felavatás: 1812.**

**Megáldotta: Ferentzi József plébános**

**Anyaga: mész**

**Leírása:**

**Nepomuki Szent Jánost, papi ornátusban (díszöltözetben), fején birétummal (négyesarkú papi sapka), a halotti keresztet két kézzel a szívéhez közelítve tartó vértanút ábrázolja. Az ő emlékére szentelték 1885-ben az új katolikus templomot.**

**Nepomuki Szent János a folyók, hidak, hajósok, halászok védőszentje. A 14. században Csehországban a mai Nepomuk városkában született, pappá szentelték, majd az egyházjog doktora lett. Hitéért vértanú halált halt, 1729-ben avatták szentté. Tiszteletére Európa több városában, Magyarországon 95 településen avattak szobrot. Nevét viseli**

Lovászpatonán a katolikus templom, és hagyományosan, Nepomuki Szent Jánosnak a katolikus naptár szerinti május 16-i nevenapját követő vasárnap tartják Lovászpatonán a búcsút.

A szobrot a mezővárosi jelleg hangsúlyozására Somogyiné Győry Krisztina grófnő állíttatta. Az 1845-ös egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint: „Ő Excellentiája Lovász Patona Úrnéja vallásos buzgalombul” emeltette A lovászpatonai kegyúri család nevében az 1812. augusztus 11-én kelt „Kötelező levélben” rendelkezett az általa felállított szobor fenntartásáról is. A kötelezés teljes szövege:

„Kötelező levél

melynek erejével, minekutána én alabb irott L. Patonai ezen T.N. Veszprém Vármegyei Helységemben egy Krucifixust, és egy Nep. Sz. János (ismétt) Statuáját Kúbúl föl állítottam, kötelezem magamat és Lovász Patonának birtokában leendő Maradékaimat, hogy azon Statutumokat mindenkor jó, és ép állapotban tartani, és ha meg romlanának azonnal helyre állíttatni tartozzam és fönn irott Maradékaim is tartozzék. Költ L. Patonán Aug Holnap 11. Napján 1812. Eszt.

Ismétt Szentt Vendellt.

özvégy Somogyi Krisztinna mp”

(mp azaz manu propria, magyarul: saját kezével)

A szobor fenntartására pénzalapítvány nem tétetett le, de az eredeti un. „Térítvény” az 1845. évi egyházlátogatáskor még megvolt. Azóta elveszett.

Győry Krisztina halála után, fia gr. Somogyi János írt saját kezűleg új „Térítvényt”, melyben a somogyiak által emelt emlékhelyek fenntartását magára vállalta. Ezt Patonay (Pitying) József történész-tanár még eredetben olvashatta a plébániai irattárban, hiszen szövegét Lovászpatonai történelmi monográfiájában megörökítette az alábbiak szerint: „Térítvény. Miszerint adom tudtára mind azoknak, kiket a dolog illet, hogy Veszprém Vármegyébe kebelezt Vicsei pusztámon saját költségemen felállított fa kereszt – valamint Istenben boldogult édes Anyám Özvegy Medgyesi Somogyi János Cancellárnő, Udvari Hölgy, született Radványi Győri Krisztina Grófnő által a lov-patonai mező város belterületén felállított a tiszt lakás előtti kő kereszt – a kőhíd közelében lévő Nep. Sz. János, és a Vendégfogadói téren álló Sz. Vendel Szobrok jó karbani fentartását magamra vállalom, és erre utódaimat is kötelezem. Kelt Lovász-Patonán”.

1935-től a szobrot fakorlással kerített díszcserjék, bokrok vették körül. Mögötte húzódtott, a folyó felduzzadásának levezetésére egy mély árok, amely a régi posta épülete sarkán egy kis kőhídon keresztül csatlakozott a túloldali utcásor árokrendszeréhez. Ezáltal tulajdonképpen két híd között állt a szobor. A kis kőhidat, valamint a körülvevő fakorlást és a növényzetet az 1990-es években elbontották. Föld feltöltéssel a szobor talapzatának jelentős része sajnálatos módon a föld alá került. Mellette autóbusz megálló épült.

A szobor felújítása legutóbb 2010-ben történt.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A falu mezővárosi múltjának egyik reprezentánsa, 200 éves történelmi emlék

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

**Patonai (Pitying) József: Lovászpataka és a lovászpatonai plébánia története (kézirat 1935-1950)**

**Bartháné Borsó Katalin: Apáink szülőföldje (2015)**

**1935. szeptember 1-i egyházközségi ülés jegyzőkönyve**

**Ifjabb Medgyesi Somogyi János gróf „Térítvény”-e**

**Lovász Patonai Plébánia Egyházi Látogatása 1845.-dik évben**

<http://www.katolikus.hu/szentek/0516.html>

**Dr. Tóth Ernő: Hidak Veszprém megyében (2008)**

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: **nincs weboldala**

### III. MELLÉKLETEK

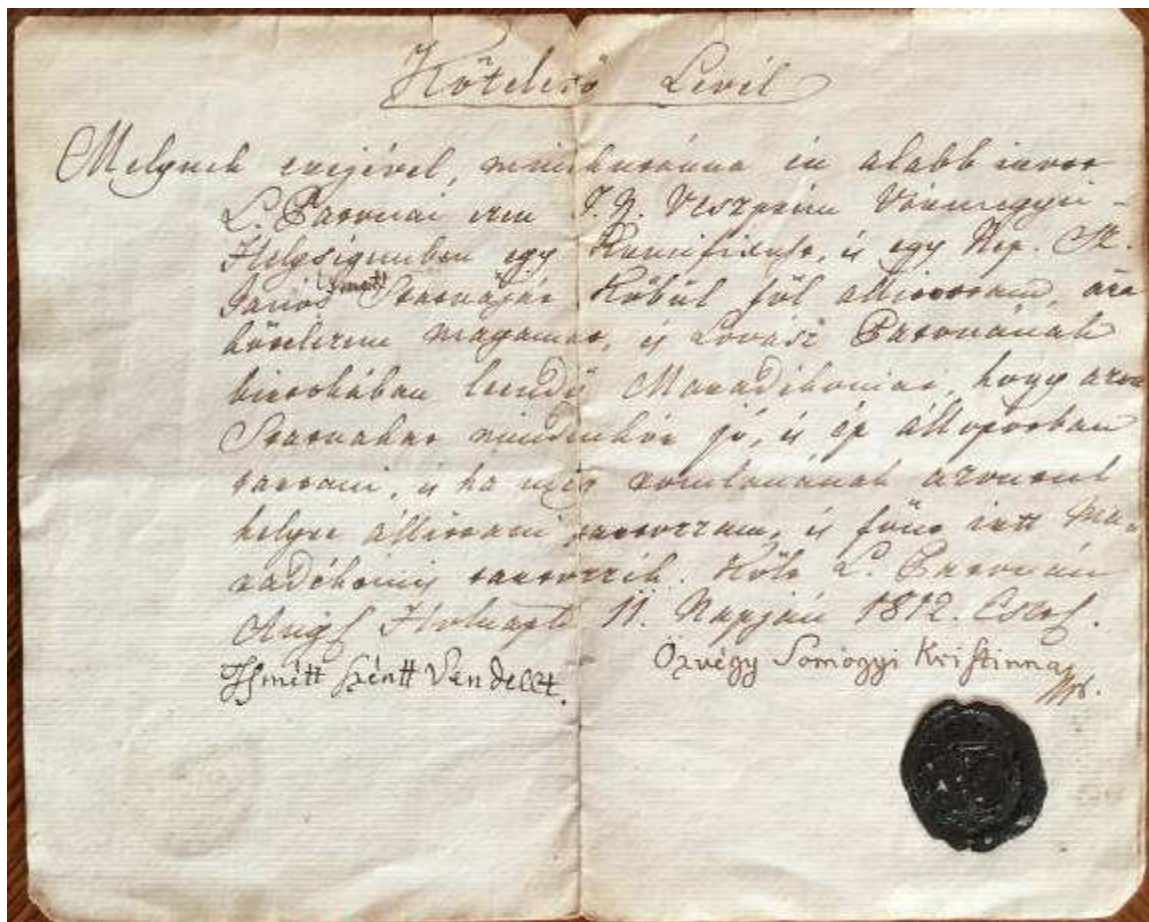
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

**Kötelező levél**

**Nepomuki Szent János szobor. Fotó: Magyar Zoltán**

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek .....

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat: **Magyar Zoltán nyilatkozata**



**Medgyesi Somogyi Jánosné Győry Krisztina grófnő eredeti kötelező levele**




**Nepomuki Szent János szobor Lovászpatonán, a Bakony-ér partján**

## Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Magyar Zoltán, mint a Lovászpatonai Települési Értéktári javaslatokhoz csatolt fotók készítője hozzájárulok ahhoz, hogy képeim az értéktár céljára felhasználásra kerüljenek.

Érték megnevezése: SZENT VENDEL SZOBOR  
NEPOMUKI SZENT JÁNOS SZOBOR

Lovászpatonna, 2016. február 5.

  
Magyar Zoltán